

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

Humanistinen ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtakunnallisesta nuorisotyön ja politiikan ohjelmasta 2024–2027.

Hallitusohjelmaan on kirjattu nuorisotyön ja -politiikan tavoitteeksi luoda edellytyksiä nuorten hyvään elämään. Yhteiskunnan suurimmiksi haasteiksi ohjelmassa nimetään nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu. Nuorisotutkijat Gretschel ja Myllypuro (2020) kiinnittävät huomiota yhteiskunnassa vallitsevaan tapaan määritellä syrjäytyminen koulutuksen ja työn ulkopuolella olemiseksi. Tutkijoiden mukaan nuoret kuitenkin itse pitävät syrjäytymisen keskeisenä syynä ystävien puutetta. Hyvään elämään kuuluu oleellisesti työn ja kouluttautumisen lisäksi ystävät. (Mt.) VANUPO:ssa tulisikin kiinnittää huomiota nuorten yksinäisyyteen ja sen ehkäisyyn nuorisotyöllisin keinoin.

Nuorisobarometrin (2019) mukaan nuoret arvostavat työtä mutta ovat huolissaan loppuun palamisesta työelämässä. Suurin osa nuorista on myös sitä mieltä, että työn on vastattava omia arvoja. Jaakko Helanderin (2023) tutkimuksen mukaan nuoret haluavat tehdä maailmasta paremman paikan omilla valinnoillaan. Koulutus- ja uravalinnoissa tuleekin huolehtia siitä, että nuorten omat näkemykset tulevat kuulluiksi ja että he löytävät oman merkityksellisen paikkansa työelämässä, sillä nuoret ovat oman hyvän elämänsä parhaita asiantuntijoita. Nuoruuteen kuuluvat myös yksilöllisessä aikataulussa toteutuvat kehitystehtävät, joiden läpikäyminen on turvattava nuorisopoliittisin toimenpitein.

VANUPO:ssa tartutaan tärkeään kysymykseen nostettaessa esiin kouluterveyskyselyssä (2023) todettu omaan elämäänsä tyytyväisten ja koulusta pitävien nuorten määrien vähentyminen. Ohjelmassa tuodaan esiin kannatettavia keinoja, kuten yhteisöllisen opiskelijahuollon edistäminen,

opiskelevien nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja ylläpitämiseksi. Oppilaitoksissa tehdään nuorisotyötä tai työtä, jossa on nuorisotyön piirteitä, monenlaisilla nimikkeillä. Nuorisotyön piirteitä sisältävää työtä ei kuitenkaan aina tunnisteta nuorisotyöksi eikä sille löydetä nuorisotyötä yhteistyökumppaniksi. Oppilaitoksissa eri nimikkeillä nuorisotyötä tekevien välistä yhteistyötä ja tuntemusta samoja nuorisotyön tavoitteita ajavien ammattilaisten työstä tulisi kehittää, jotta kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien nuorisotyön kanssa yhdenmukaisia tavoitteita työssään korostavien ammattilaisten osaaminen voidaan hyödyntää optimaalisella tavalla opiskelevien nuorten eduksi.

Haluamme kiinnittää huomiota myös kentällä tehtyyn havaintoon koulunuorisotyöntekijöiden vaihtuvuudesta monissa kouluissa. Nuoren näkökulmasta tutun työntekijän vaihtuminen uudeksi on vakava asia. Edellisen nuorisotyöntekijän kanssa saavutettu luottamus ei ole siirrettävissä uudelle työntekijälle, vaan luottamus on rakennettava uudestaan uuden työntekijän kanssa. Pahimmassa tapauksessa nuorella ei ole riittävästi voimavaroja aloittaa tätä prosessia uuden työntekijän kanssa tai hän ei ole edes enää halukas tutustumaan uuteen työntekijään, koska ei usko tämän jäävän tehtävänsä.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

Kiitämme VANUPO:a nuorten yhdenvertaisuuden edistämisestä harrastamisessa. Haluamme kuitenkin tuoda esiin, että vaikka jokaiselle nuorelle tulee tarjota pääsy harrastukseen matalalla kynnyksellä, harrastuksiin ohjaamisen lisäksi nuorille pitää mahdollistaa vapaa hengailu, joutenolo, yhdessä muiden nuorten kanssa. Tämä on erityisen tärkeää suorituskeskeisessä yhteiskunnassamme. Tutkija Karla Malmia (2021) lainaten nuoruus paineistuu koulutuspoliittisten rakenteiden tuottaessa koulutus- ja uravalintojen tekemisen varhaistumista, samalla kun stressi ja kilpailu heijastuu nuorten elämään ja hyvinvointiin. Nuorisopoliittisilla toimenpiteillä tulisikin edistää ja tukea myös nuorten mahdollisuutta harrastaa hengailua tarjoamalla turvallisia tiloja, kuten avoimen nuorisotyön tilat, myös yli 18-vuotta täyttäneille nuorille paineettomaan nuorilähtöiseen toimintaan ja toisten nuorten tapaamiseen.

Kannatamme VANUPO:n näkemystä tarpeesta parantaa nuorten mielenterveyspalveluiden saatavuutta. Kiitämme VANUPO:a myös ennalta ehkäisyn nostamisesta esiin. Nuorisotyön kouluttajana tervehdimme myös ilolla näkemystä siitä, että nuorten parissa toimivilla aikuisille, erityisesti mainiten nuorisotyöntekijöillä ja harrastustoiminnan ohjaajilla tulee olla riittävä osaaminen laadukkaan, turvallisen ja nuoren mielen hyvinvointia tukevan toiminnan järjestämiseen. Toivoisimme kuitenkin täsmällisempää määrittelyä sille, mikä on riittävä osaaminen. Nuorisotyön kouluttajana pyydämme myös saada esittää huolestamme pätevien nuorisotyöntekijöiden puutteesta ja arvokasta vapaaehtoista työtä tekevien nuorisotyön osaamisvajasta. Nuorilla on oikeus saada laadukasta nuorisotyötä ja laadukkaita ohjauspalveluita. Mielenhyvinvoinnin ja muun terveyden ja hyvinvointiin liittyvän osaamisen lisäksi nuorten kanssa työskentelevillä tulee olla tietämystä nuoruuden kehitysvaiheista, kohtaamisosaamisesta, osaamista sekä nuorten ryhmien että yksittäisten nuorten kanssa työskentelystä. Lisäksi heidän tulee olla sitoutuneita nuorisotyön eettisiin ohjeisiin ja arvoihin sekä tuntea nuorten palvelut.

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

Ilmastonmuutos on ihmiskunnan tulevaisuuden kannalta keskeisimpiä ratkaistavia kysymyksiä. Nuorisobarometrin (2021) mukaan 15–19-vuotiaat nuoret tuntevat eniten ympäristöahdistusta. Nuoret ovat heterogeeninen ryhmä ja heidän myös heidän ympäristötunteeseensa vaikuttavat nuoren sukupuoli, alue, koulutustaso, opiskelupaikka ja ikä. Nuorisobarometrin (2021) mukaan eniten tunteita tunsivat ja ilmastoahdistuksesta puhuivat lukiolaiset ja yliopisto-opiskelijat, kolmantena olivat peruskoululaiset. Suomen Akatemian rahoittaman TeensGoGreen - tutkimushankeen tulokset vahvistavat näkemystä siitä, että nuoret eivät reagoi yhtenäisesti ilmastonmuutokseen, esimerkiksi tutkimuksen mukaan joka viides 11–15-vuotias helsinkiläisnuori kieltää ilmastonmuutoksen (Veijonaho & Salmela-Aro 2023). Tutkijat Piispa ja Myllyniemi (2019) ovat kiinnittäneet huomiota nuorten ympäristöasenteiden kaksijakoisuuteen, mistä kertovat esimerkiksi, että nuorten matkailuun maailmalla liittyvät tavoitteet eivät ole ympäristöystävällisiä. He myös polemisivat nuorten mahdolliseen ilmastomyönteisiin valintoihin sitoutumista nuorten vanhentuessa, ja tutkijat esittävät mahdolliseksi nuorten ajattelun valtavirtaistumisen heidän elämänsä myöhemmissä vaiheissa. Piispan ja Myllyniemen mukaan nuoret näkevät, että heidän omilla valinnoillaan ja toimillaan ympäristön hyväksi olevan merkitystä, vaikka muut eivät toimisi samoin. Nuorten näkemysten polarisaatio herättää huolta suomalaisen yhteiskunnan koheesion näkökulmasta; ilmastokysymys on tyyppillisesti kysymys, jossa kenenkään ei pitäisi kokea olevansa ulkopuolinen.

Demokratian, nuorten osallisuuden ja yhteiskuntaa kohtaan kokemansa luottamuksen kannalta nuorten usko omiin vaikuttamismahdollisuuksiinsa on avainasemassa. Tässä suhteessa on huolestuttavaa, esimerkiksi lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien nuorten väliset erot politiikkatietämyksen tasoista (Elo 2009) sekä ammattikoululaisten lukiolaisia heikompi luottamus demokraattisiin instituutioihin sekä vähäisempi poliittinen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen (Meriläinen & Piispa 2020). Tutkimuksen perusteella ammattikoululaisten vähäisemmän luottamuksen taustalla on monilla kokemus siitä, että heidän mielipiteitään ei haluta kuulla, lisäksi monille ammattikoululaisille yhteiskunnallinen keskustelu ja päätöksenteko tuntuvat etäiseltä, vieraalta tai pelottavalta. Osa kokee myös, että heidät hiljennetään tai heistä ei olla kiinnostuneita (Meriläinen & Piispa 2020).

Polarisaation ehkäisemiseksi sekä nuorten hyvinvoinnin, demokratian, osallisuuden ja luottamuksen vahvistamiseksi olisikin tarpeen vahvistaa demokratiakasvatusta sekä nuorten osallisuutta ja osallisuuden eri tapoja.

VANUPO-esitys kiinnittää huomiota myös nuorten rikollisuuteen. Nuorten rikollisuuden kehittyminen aikaisempaa vakavampaan suuntaan on huolestuttava ilmiö, johon tulee tarttua. Samanaikaisesti kuitenkin tulisi välttää nuorten demonisointia ja leimaamista, sillä esimerkiksi katujengiytyminen koskee vain marginaalista nuorten ryhmää (so. 250 nuorta). Tilastokeskuksen tutkijoiden mukaan (Haapakangas & Kaakinen 2023) poliisin tietojärjestelmä ei nykyisillään palvele riittävästi tutkimuksen tarpeita vaan sitä pitäisi kehittää. Merkittävää on myös, että poliisi tilastoi epäiltyjä; epäiltyjen määrä ei kuitenkaan suoraan vastaa henkilömäärää, koska sama henkilö voi olla

epäilty useammassa tapauksessa (mt.). Myös Danielssonin (2022) raportin Nuorten väkivaltarikollisuuden määrä ja piirteet poliisin tietoon tulleen rikollisuuden valossa perusteella voidaan todeta, että ilmiöstä ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa sen ymmärtämiseen. Aihepiirin tutkimusta tulisi vahvistaa ja mahdolliset toimenpiteet tulisi perustaa tuotettuun kattavaan tutkimustietoon. Samanaikaisesti nuorten tekemien ja toisiin nuoriin kohdistamien rikosten ohella tulisi tutkia nuorten kokemia aikuisista johtuvia turvallisuusuhkia. Esimerkiksi Nuorisotutkimusseuran Nuorten paikkataju ja huolet -hankkeessa (2020–2023) nousi esiin tyttöjen julkisessa tilassa kokema turvattomuus aikuisten epäasiallisen käyttäytymisen vuoksi. Poikkihallinnollisella yhteistyöllä tulisi vahvistaa kaikenikäisten rikollisuuden ja häiriökäyttäytymisen ennalta ehkäisyä. Tämä lisäisi myös nuorten turvallisuudentunnetta.

Kannatamme lämpimästi Ankkuritoiminnan kehittämistä. Tällä hetkellä kaikissa Ankkuri-tiimeissä ei ole nuorisotyöntekijää. Esitämme, että jatkossa varmistetaan, että jokaisessa Ankkuri-tiimissä on jäsenenä nuorisotyöntekijä.

Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset

Pidämme aluekoordinaattorijärjestelmää myönteisenä kehityksenä nuorisotyön laadun kehittämisessä ja resurssien vahvistamisessa. Esitämme, että aluekoordinaattorijärjestelmän tiedon tuotantoa alueelta tehostetaan rakentamalla systemaattista tutkimusyhteistyötä alueen nuorisotyön tutkimusorganisaatioiden ja kouluttajien kanssa vastaamaan alueellisia kehittämis- ja työvoimatarpeita.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

Kiitämme panostusta nuorten hyvinvointiin ja erityisesti ennalta ehkäisyyn. Nuorten hyvinvointia rakentavat hyvinvoivat nuorisotyöntekijät. Tutkija Minna Rauas (2021) on tutkinut nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointia ja laatinut nuorisotyön työhyvinvointisuositukset. Hyvinvointisuositusten toteutumista tulisi seurata. Hyvinvoiva ammatillisesti pätevä nuorisotyöntekijä tekee laadukasta nuorisotyötä.

Eri puolilta Suomea tulleen viestin mukaan nuorisotyön kunnallisilla työnantajilla on vaikeuksia saada rekrytoitua päteviä nuorisotyöntekijöitä. Nuorisotyön tehtävät ja työajat ovat vaativia eikä alan palkkauksen ja arvostuksen katsota vastaavan sen vaatimuksia. Lisähaaste on, että kaikkialla esihenkilöt eivät ole nuorisotyön ammattilaisia, mikä usein koetaan ammatillisen tuen puutteena. Myös nuorisoalan korkeakoulutuksessa on havaittu, että yhteisöpedagogit eivät enää entiseen tapaan hakeudu nuorisotyön työtehtäviin. Tulevaisuudessa onkin ennakoitavissa entistä vaikeampi työvoimapula pätevistä nuorisotyöntekijöistä, mikäli tätä kehitystä ei saada katkaistua parantamalla nuorisotyön houkuttavuutta työurana.

Uudella osaamiskeskuskaudella tulisikin pureutua nuorisotyön arvostuksen nostamiseen ja varmistamaan pätevien hyvinvoivien nuorisotyöntekijöiden valtakunnallinen saatavuus avaamalla nuorten hyvinvointiin ja nuorisotyöntekijöiden työhyvinvointiin sekä nuorisotyön arvostuksen kehittämiseen keskittyvä osaamiskeskus. Tällainen osaamiskeskus on ensiarvoisen tärkeä

kilpailtaessa työvoiman riittävydestä nuorisotyön alalla sekä alalle koulutukseen hakeutuvien riittävydestä.

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Suomi on kiinteämmin osa Eurooppaa sekä kansainvälistä yhteisöä ja vuorovaikutusta kuin ehkä koskaan aikaisemmin. Yhdessä muiden valtioiden kanssa tehdyt sitoumukset heijastuvat myös kansalliseen toimintaan. Samalla tavoin oikeusvaltioperiaate ja muiden meille tärkeiden arvojen tulee näkyä Suomen yhteistoiminnassa muiden valtioiden kanssa. Kannatamme lämpimästi nuorten mielen hyvinvoinnin, nuorisotyön laadun, nuorten osallisuuden ja demokratian vahvistamisen sekä nuorten osallisuutta kestäväen kehityksen työssä ja ilmastopolitiikassa esillä pitämistä sekä EU:n nuorison teemavuoden 2022 tavoitetta nuorisopolitiikan valtavirtaistamiseksi laajasti kaikille politiikkasektoreille.

Ammattikorkeakouluna pidämme erittäin tärkeänä, että Suomi jatkaa nuorisotyön koulutuksen edistämistä Euroopassa. Suomen rooli nuorisotyön laadun ja koulutuksen kehittämässä on ollut merkittävä edellisellä VANUPO-kaudella, ja Suomi on profiloitunut kansainvälisesti nuorisotyön osaajaksi ja kehittäjäksi. Tätä työtä tulee jatkaa myös uudella VANUPO-kaudella.

Muita näkemyksiä ohjelmasta

Kolmannessa VANUPO:ssa keskitytään kahden edellisen VANUPO:n tavoin (2017–2019 ja 2020–2023) 12–25-vuotiaiden nuorten elinolojen kehittämiseen. Kahteen edelliseen VANUPO:on verrattuna nyt lausunnolla oleva VANUPO edistää aikaisempaa enemmän myös nuorempien lasten ja nuorten elinolojen kehittämistä hallituskaudelle laadittavan lapsipoliittista työtä ohjaavan poikkihallinnollisen toimeenpanosuunnitelman sekä VANUPO:n ja lapsistrategian toimeenpanon yhteydessä tehtävän toimien yhteensovittamisen ansiosta. Kansallisen lapsistrategian pohjalla on YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista, jossa jokainen alle 18-vuotias määritellään lapseksi. VANUPO:n linjaus on lasten ja nuorten ja heidän perheidensä tukemisen kannalta myönteinen kehityskulku. Nuorisolain piiriin kuuluvat kuitenkin kaikki alle 29-vuotiaat nuoret. Jo ensimmäistä VANUPO:a laadittaessa keskusteltiin sen ydinkohderyhmästä. Keskustelu jakoi tuolloin voimakkaasti mielipiteitä, mistä johtuen ohjelmassa keskityttiin eniten kannatusta saaneeseen keskinuoruuteen ikähaarukan ala- tai yläpään sijaan. Kansallisen lapsistrategian ja VANUPO:n toimeenpanon yhteensovittamisen myötä mahdollistuva alle 18-vuotiaiden painoarvon nousu on myönteinen kehitys nuorisopoliittisessa ajattelussa, mutta samanaikaisesti jo 18 vuotta täyttäneet nuoret ovat jäämässä nuorisopoliittiseen marginaaliin. Näiden nuorten kohdalla yksin jäämisen ja yksinäisyyden mahdollisuus on huomattava. He ovat identiteettityöskentelyssään vaiheessa, jossa usein muutetaan asumaan itsenäisesti ja side omaan perheeseen höllentyy. He ovat päättämässä tai jo päättäneet toisen asteen opinnot, jolloin koulun institutionaalinen tuki ja palvelut katoavat. Tämä on merkittävä seikka myös ikäryhmän tavoittamisen näkökulmasta. Heille on myös merkittävästi vähemmän nuorisopalvelujen tarjontaa, johon heidän on ikärajan puolesta mahdollista osallistua. Pidämme tärkeänä, että 18 vuotta täyttäneille nuorille on tarjolla myös matalan kynnyksen palveluita.

Pyydämme kiinnittämään huomiota uudessa VANUPO-esityksessä käytettäviin käsitteisiin. Käsite perusnuorisotyö kaventaa kunnissa tehtävän nuorisotyön sisältöjä sulkien pois nuorisotyön palveluvalikoimasta esimerkiksi kulttuurisen nuorisotyön kerhotoimintaa laajempaan työmuotona. Käsitteen perusnuorisotyö sijaan esitämme pitäytymisestä laajemmasta käsitteestä nuorisotyö.

Etsivä kulttuurityö on käsitteenä tuore, pelkäämme kuitenkin sen synnyttävän käsitteellistä sekaannusta. Etsivässä nuorisotyössä ohjataan jo nykyään nuoria harrastustoiminnan pariin. Esitämme, että etsivien nuorisotyöntekijöiden osaamista kehitettäisiin sen sijaan, että tuodaan kentällä uusi toinen pieni ammattiryhmä.

Nuorisolaissa painotetaan nuorten kasvun tukemista nuorisotyön määritelmässä. Tästä näkökulmasta onkin yllättävää, että korjaava työ kulkee läpi VANUPO-esityksen punaisena lankana. Pidämme tätä ehkäisevän työn näkökulman puutosta nuorisotyön kannalta valitettavana ja huolestuttavana.

Nuorisotyö on ala, jossa kunnat, järjestöt ja seurakunnat ovat perinteisesti tehneet yhteistyöstä. Monin paikoin yhteistyö on mahdollistanut nuorille sellaista toimintaa ja palveluita, joita yksittäinen kuntatoimija, järjestö tai seurakunta ei olisi pystynyt tarjoamaan. Eri toimijoiden välinen yhteistyö on paitsi nuorisotyön rikkaus myös tehokasta resurssien hyödyntämistä nuorten eduksi. Resurssien kiristyminen ei saa vaarantaa kolmannen sektorin tuottamien nuorisotyön toiminnan ja palveluiden säilymistä ja niiden kehittämistä. Olemme huolestuneita VANUPO-esityksen vaitonaisuudesta kansalaisyhteiskunnan roolista valtakunnallisessa nuorisopolitiikassa. Esitämme, että VANUPO:oon kirjattaisiin suositus edellä mainittujen nuorisotyötä tekevien tahojen yhteistyöstä ja resurssien turvaamisesta.

Nuorisobarometrin (2022, 6) mukaan valtaosa nuorista voi hyvin. Sitran Tulevaisuusbarometrin (2023, 28) perusteella 15–24-vuotiaat arvioivat Suomen tulevaisuuden muita ikäryhmiä valoisampana. Pahoittelemme VANUPO-esityksessä painottuvaa ongelmalähtöistä tapaa tarkastella nuoria ja nuoruutta. Nuoret ovat yhteiskunnan voimavara ja positiivinen muutosvoima. Toivomme, että VANUPO:ssa puolustettaisiin nuorten pyrkimyksiä löytää paikkaansa yhteiskunnassa ja kehittää itseään painottamalla ehkäisevää työtä ja kasvatuksellisesta otetta nuorisotyössä. Korjaavalle työlle on oma paikkansa ja tarpeensa, mutta nuoriin ei tulisi suhtautua ensisijaisesti korjattavana ongelmana vaan tulevaisuuden tekijöinä, joista jokaisella on omat vahvuutensa ja joita nuorisotyön keinoin tuetaan kasvamaan täyteen potentiaaliinsa.

VANUPO:ssa kiinnitetään huomiota edellisen VANUPO:n tavoin nuorten liikunnan vähentymiseen. Pidämme tätä kansanterveydellisesti tärkeänä teemana, jolla on yhteys myös mielen hyvinvointiin. Edellisestä VANUPO:sta poiketen luonnoksesta puuttuu kuitenkin pohdinta liikuntaharrastuksen parissa kohdattavan kiusaamisen ehkäisemisestä, mikä on edelleen ajankohtainen teema (vrt. esim. Nuorten vapaa-aikatutkimus 2019). Tutkimuksen mukaan etenkin maahanmuuttajuus, vammaisuus ja sukupuolenmoninaisuus altistaa kiusaamiselle. VANUPO:n toimeenpanossa olisikin suositeltavaa kiinnittää huomiota nuorisotyöllisiin keinoihin, joiden avulla liikunnan – samoin kuin muiden harrastusten – parissa tapahtuvaa kiusaamista voidaan ehkäistä ja siten kannustaa kaikkia nuoria liikkumaan ja luomaan liikunnallisella elämäntavalla edellytykset hyvään fyysiseen kuntoon. Jo edellisessä VANUPO (2020–2023) -lausunnossa kiinnitimme huomiota siihen, että vaikka liikunta on liikuntajärjestöjen ja seurojen nuorisotoimintaa, nuorten parissa toimivat ohjaajat ja valmentajat ovat valtaosin joko vapaaehtoisia tai ammattivalmentajia, joilla ei ole nuorisotyötaustaa. Liikunta-

alalle tulisi tarjota nuorisotyön täydennyskoulutusta tukemaan ohjaajien ja valmentajien toimintaa. Lyhytkin nuorisotyön kurssi tukisi ohjaajien ja valmentajien ohjaamista ja nuorten kohtaamista.

Lopuksi haluamme vielä kiinnittää huomiota VANUPO-esityksestä taloudellisten leikkausten yhteisvaikutusten kattavien arviointien puutteeseen. Erialaisten tukimuotojen leikkausten vaikutusta yhteiskuntarauhalle ja sisäiselle turvallisuudelle ei pidä väheksyä minkään ikäluokan kohdalla. Amerikkalaisen sosiologin James C. Daviesin (1962) J-käyrä hypoteesin mukaan jyrkkä lasku taloudellisen kasvun jälkeen sekä todellisuuden ja odotusten välinen kuilu johtaa sosiaalisiin ja taloudellisiin levottomuuksiin.

Nykyisessä niukkojen resurssien tilanteessa tarvitaan vahvaa nuorisopoliittista koordinaatiota ja kehittämisnäkökulmaa käytäessä poikkihallinnollisia keskusteluita ja neuvotteluita nuorten elinoloihin vaikuttavista linjauksista ja niiden toimeenpanoista. Esitämme kattavaa nuorisovaikutusten arviointia osana VANUPO-päätöksentekoa ja sen seurantaa sekä voimakkaampaa nuorten elinolojen kehittämisen priorisointia.

Gieda Emilia
Suomen Humanistinen ammattikorkeakoulu - Reijo Viitanen,
koulutuspäällikkö